

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О. Б. Жильцов
« 15 » 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»
освітній рівень перший (бакалаврський)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

Київ – 2018

Розробник: Стрельцова Світлана Вікторівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

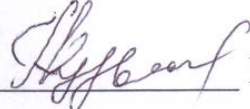
Викладачі: Стрельцова Світлана Вікторівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 8 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»
«___» _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Г. В. Кузьменко

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2018 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни	Нормативна		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/ годин	6/180		
Курс	2		-
Семестр	3	4	-
Кількість змістовних модулів з розподілом:	1	1	-
Обсяг кредитів	3	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	90	-
Аудиторні	68	72	-
Модульний контроль	0	0	-
Семестровий контроль	22	18	-
Самостійна робота	0	0	-
Форма семестрового контролю	екзамен	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування у майбутніх художників теоретичних знань і практичних навичок у галузі академічного рисунку.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з матеріалами та техніками академічного рисунку;
- навчити студентів користуватися основним інструментарієм та способами створення академічного рисунку – лінією, штрихом, тінню;
- навчити студентів грамотно розташовувати предмети в площині аркуша;
- навчити студентів передавати об'єм предмета засобами рисунку, володіти штрихом та опанувати його законами;
- навчити законам побудови форми на зображувальній площині;
- сформувати у студентів творче ставлення до природи та її інтерпретації в умовах різних художніх задач, що виконуються в різних матеріалах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: знання предметної області і розуміння специфіки професії; усвідомлення рівних можливостей з гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; здатність бути критичним та самокритичним.
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого

		рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.
	ЗК 7	Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; готовність до самостійної розробки та реалізації авторських проєктів у галузі художньої діяльності; здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей в організації та виконанні оригінальних творчих проєктів у складі групи.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самовираження у галузі: станкового живопису, вільної, друкованої та комп'ютерної графіки, художньої кераміки, текстилю.
	ФК 6	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. Результати навчання за дисципліною

Знання:

- основні методи, техніки та матеріали рисунку, технології їх використання, зображувально-виразних можливостей засобів рисунку в рішенні образних задач;
- принципи композиції в рисунку;
- принципи роботи з об'ємом, фактурою матеріалу, тіннями і штрихом;
- пропорції та їх значення в рисунку;
- закономірності побудови форми на зображувальній поверхні;
- різні методи побудови форми в рисунку.

Практичні навички і вміння:

- побудувати та намалювати в техніках академічного рисунку простий, складний натюрморт з кількох предметів;
- виконати побудову та рисунок в основних техніках гіпсових фігур у різних композиційних рішеннях (гіпсова фігура, натюрморт з гіпсовою фігурою, тощо);
- передати фактуру предмета, виконаного з різних матеріалів (дерево, кераміка, метал, скло);

- організувати простір засобами рисунку – лінією, світлотінню, тоном, шляхом передачі взаємозв'язку предметів;
- організувати простір з врахуванням співвідношення площини й об'єму, світлого й темного, ритму й руху, рівноваги мас, тощо;
- створити роботу в техніках академічного рисунку (олівець, а також туш, вугілля, сангіна, соус).

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організувати самостійне навчання і працю.
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 4	Володіння знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, здатність застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 5	Здатність здійснювати мистецьку та культурно-просвітницьку діяльність.
ПРН 6	Здатність до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 7	Знання сучасних наукових досягнень, в тому числі у міждисциплінарній галузі, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організовувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів візуального мистецтва мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння здійснювати індивідуальну та брати участь у колективній експозиційній, галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти.
ПРН 13	Здатність розвивати в собі задатки керівника у співпраці з членами творчого колективу, спрямовувати діяльність команди на виконання поставлених завдань, досягнення задуму та мети мистецького проекту.
ПРН 14	Готовність реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, спираючись на передовий досвід вітчизняних і зарубіжних митців, здатність застосовувати набуті теоретичні та практичні знання і навички.
ПРН 15	Володіння фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, здатність відповідати за результати своєї праці.
ПРН 16	Знання етичних, соціальних норм та прав людини, готовність до професійної діяльності у соціокультурному житті.
ПРН 17	Здатність взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійні
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Постановка з гіпсовими формами							
Тема1 Складний натюрморт з драперією та гіпсовими формами	20			20			
Тема 2 Постановка з гіпсовими формами частин обличчя (око, ніс, вухо)	20			20			
Тема 3 Натюрморт з гіпсовою маскою та драперією	28			28			
Модульний контроль							
Разом	68			68			
Підготовка та проходження контрольних заходів							
	22						
Усього	90			68			
Змістовий модуль 2 Побудова гіпсової голови							
Тема 1. Побудова гіпсової голови (чоловічої)	22			22			
Тема 2. Рисунок гіпсової голови (жіночої) та драперії	24			24			
Тема 3. Побудова гіпсового погруддя з драперіями	22			22			
Тема 4. Короткострокові начерки голови людини (м'які матеріали)	4			4			
Модульний контроль							
Разом	72			72			
Підготовка та проходження контрольних заходів							
	18						
Усього	90			72			

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Постановка з гіпсовими формами

Тема 1. Складний натюрморт з драперією та гіпсовими формами (20 год.)

Послідовність виконання рисунку складного натюрморту з драперією та гіпсовими формами. Загальна композиція композиція аркуша в тонких лініях. Принципи компоновки предметів, їх взаємозв'язок на площині та в просторі. Лінійно-конструктивна побудова основних фігур. Побудова гіпсових форм. Послідовність побудови. Моделювання тоном. Побудова призми. Тонове моделювання. Детальна прорисовка геометричного тіла з урахуванням видимих, невидимих і допоміжних ліній. Світлотіньове

моделювання. Фактура предметів.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка.

Рекомендована література:

основна: [2],[4],[5],[6].

додаткова: [1],[3],[4],[5],[8],[9].

Тема 2. Постановка з гіпсовими формами частин обличчя (око, ніс, вухо) (20 год.)

Послідовність виконання рисунку з гіпсовими формами частин обличчя (око, ніс, вухо). Загальна композиція площини аркуша, фор-ескіз.

Принципи компоновки предметів, їх взаємозв'язок на площині та в просторі. Лінійно-конструктивна побудова гіпсових форм частин обличчя. Побудова частини обличчя (ока). Послідовність побудови. Конструктивний аналіз форми. Моделювання тоном. Побудова частини обличчя (ніс).

Послідовність побудови. Конструктивний аналіз форми. Тонове моделювання. Детальна прорисовка гіпсової форми з урахуванням видимих, невидимих і допоміжних ліній. Побудова частини обличчя (вухо). Послідовність побудови. Моделювання тоном. Світлотіньове моделювання. фактура предметів та передача матеріальності форми.

Особливості передачі фактури предметів та передача матеріальності форми.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка.

Рекомендована література:

основна: [2],[4],[5],[6].

додаткова: [1],[2],[3],[4],[5],[7],[8],[9].

Тема 3. Натюрморт з гіпсовою маскою та драперією (28 год.)

Вибір точки зору. Поняття про пропорції предмета. Взаємозв'язок предметів, компоновка. Особливості рисунку гіпсової маски: вибір матеріалів, правильний розрахунок твердості олівця. Побудова елементів форми в рельєфі та його бачення загалом.

Контраст фактур драперії та гіпсової форми, принципи їх передачі. Засоби передачі форми в рельєфі. Світлотінь та її закономірності в рельєфі та драперії.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка.

Рекомендована література:

основна: [1],[2],[3],[4],[5],[6].

додаткова: [1],[2],[3],[4],[5],[7],[8],[9].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. НАТЮРМОРТ З ГІПСОВИМИ ФІГУРАМИ

Тема 1. Побудова гіпсової голови (чоловічої) (22 год.)

Загальна компоновка. Ракурс. Точка зору. Порівняння та аналіз мас об'єктів. Виконання фор-ескізу.

Побудова гіпсової голови (антик). Закладення основних пропорцій. Лінійний рисунок. Поступове закладання світлотонових відношень.

Робота тоном. Ліплення об'єму. Моделювання штрихом і світлотінню. Основні світлотіньові співвідношення.

Проробка фактури драпіровки і її складок. Передача матеріальних властивостей об'єктів за допомогою принципу контрасту. Узагальнення рисунку. Завершальна стадія роботи.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка.

Рекомендована література:

основна: [1],[2],[3],[4],[5],[6].

додаткова: [1],[2],[3],[4],[5],[7],[8],[9].

Тема 2. Рисунок гіпсової голови (жіночої) та драперії (24 год.)

Загальна компоновка. Ракурс. Точка зору. Порівняння та аналіз мас об'єктів. Виконання фор-ескізу.

Послідовність виконання. Загальна композиція композиція аркуша в тонких лініях. Принципи компоновки предметів, їх взаємозв'язок на площині та в просторі. Співвідношення мас. Лінійно-конструктивна побудова предметів. Детальна прорисовка предметів з урахуванням видимих, невидимих і допоміжних ліній. Моделювання тоном. Способи передачі світлотіні. Проробка фактури.

Конструктивна побудова гіпсової голови, світлотіньове моделювання, робота тоном. Узагальнення рисунку.

Побудова гіпсової голови (антик). Закладення основних пропорцій. Лінійний рисунок. Поступове закладання світлотіньових відношень.

Робота тоном. Ліплення об'єму. Моделювання штрихом і світлотінню. Основні світлотіньові співвідношення.

Проробка фактури драпіровки і її складок. Передача матеріальних властивостей об'єктів за допомогою принципу контрасту. Узагальнення рисунку. Завершальна стадія роботи.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка.

Рекомендована література:

основна: [1],[2],[3],[4],[5],[6].

додаткова: [1],[2],[3],[4],[5],[7],[8],[9].

Тема 3. Побудова гіпсового погруддя з драперіями (22 год.)

Вибір точки зору. Поняття про пропорції предмета. Взаємозв'язок предметів, компоновка. Особливості рисунку гіпсового погруддя: вибір матеріалів, правильний розрахунок твердості олівця. Побудова елементів форми в рельєфі та його бачення загалом.

Контраст фактур драперії та гіпсової форми, принципи їх передачі. Засоби передачі форми в рельєфі. Світлотінь та її закономірності в рельєфі та драперії. Детальна прорисовка предметів з урахуванням видимих, невидимих і допоміжних ліній. Моделювання тоном.

Матеріали: папір (формат А2), олівці різної м'якості, гумка.

Рекомендована література:

основна: [1],[2],[3],[4],[5],[6].

додаткова: [1],[2],[3],[4],[5],[7],[8],[9].

Тема4 Короткострокові начерки голови людини (м'які матеріали) (4 год.)

Виконання короткотермінових, швидких замальовок на знання пропорцій та розуміння ритму, руху, міміки обличчя, характеру образу. Закладення основних пропорцій. Лінійний рисунок. Поступове закладання світлотонових відношень.

Матеріали: папір (формат А3-А4), олівці різної м'якості, соус, сангіна, вугілля, пастель.

Рекомендована література:

основна: [4],[5],[6].

додаткова: [1],[2],[3],[4],[5],[6],[8],[9].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	34	34	36	36
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	34	340	36	360
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	Не передбачено навчальним планом			
Виконання модульної роботи	25	Не передбачено навчальним планом			
Виконання ІНДЗ	30	Не передбачено Вченою радою			
Разом		-	374	-	396
Максимальна кількість балів:		374		396	
Розрахунок коефіцієнта:		374 : 60 = 6,23		396 : 100 = 3,96	
Екзамен		40		-	

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

З дисципліни «Академічний рисунок» навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» не передбачено виконання завдань для самостійного опрацювання.

6.3 *Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.*

З дисципліни «Академічний рисунок» навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» не передбачено проведення модульного контролю.

6.4 *Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.*

У 3 семестрі семестровий контроль з дисципліни «Академічний рисунок» проводиться у вигляді виконання практичного завдання на задану тему. Тематика, вимоги та критерії оцінювання семестрового контролю визначаються і затверджуються окремою програмою екзамену.

У 4 семестрі семестровий контроль з дисципліни «Академічний рисунок» проводиться у формі підсумкового модульного контролю (заліку), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

Критерії оцінювання екзамену	Максимальна кількість балів
Студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню; зображення гармонійно закомпоноване, конструктивно побудоване і тонально вирішене. Екзаменаційна робота виконана з дотриманням усіх техніко-технологічних правил виконання роботи. Студент досконало володіє розумінням основ композиції, правил конструктивної будови, демонструвати світло-тонове вирішення, охайне та якісне завершення. <u>Техніко-технологічні типові помилки</u> Помилки відсутні	36-40
Студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні помилки, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню, але робота не достатньо гармонійно закомпонована, студент припускається несуттєвих техніко-технологічних неточностей, але в цілому робота виконана охайно і на досить якісному рівні. У екзаменаційній роботі практично відсутні помилки. 1. робота не достатньо гармонійно закомпонована.	31-35
Студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає помилки, виконує рисунок постановки, що не повністю відповідає поставленому завданню, робота має недоліки у конструктивній побудові, студент допускає певні техніко-технологічні неточності, має дрібні несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення. У цілому робота виглядає охайно і досить якісно. <u>Техніко-технологічні типові помилки</u> 1. недоліки у конструктивній побудові; 2. певні техніко-технологічні неточності; 3. несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення.	26-30
Студент володіє більшою частиною навчального матеріалу, має достатній рівень розвитку умінь та навичок, але не завжди може вдало застосувати їх для відображення постановки, виконує рисунок з похибками у конструктивній побудові та світло-тональному вирішенні просторового оточення; допускає певні техніко-технологічні помилки;	21-25

<p>рисунок виглядає не досить охайно. У роботі можуть бути наявні помилки, що веде до невідповідності враження від роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. невірна конструктивна побудова; 2. похибки у світло-тональному вирішенні; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. недосить охайний вигляд. 	
<p>Студент володіє меншою частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що перешкоджає відобразити задум належним чином, виконує рисунок з суттєвими композиційними, конструктивними чи світло-тоновими похибками, допускає техніко-технологічні помилки, що відображаються на якості і зовнішньому вигляді роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. суттєві композиційні похибки; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі. 	16-20
<p>Студент володіє незначною частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що не дозволяє виконати завдання, виконує рисунок з грубими формальними чи конструктивними чи світло-тоновими похибками, що принципово спотворюють форму, робота не завершена і створює погане враження, або ж фактично відсутня.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. відсутня композиція; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі. 	0-15

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Семестровий контроль навчальної діяльності студента з дисципліни «Академічний рисунок» проводиться у вигляді обов'язкового перегляду творчих практичних аудиторних та самостійних робіт, виконаних студентом у процесі навчальної діяльності протягом семестру.

При проведенні іспиту студентом виконується практичне завдання на задану тему.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

**7. Навчально-методична карта дисципліни
«АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК»**

Модулі	Змістовий модуль I			
Назва модуля	Постановка з гіпсовими формами			
Кількість балів за модуль	374 бали			
Лекції	1	2	3	
Теми лекцій				
Теми практичних занять	Складний натюрморт з драперією та гіпсовими формами 10 балів за заняття, разом – 100 балів+10 балів за відвідування	Постановка з гіпсовими формами частин обличчя (око, ніс, вухо) 10 балів за заняття, разом – 100 балів+10 балів за відвідування	Натюрморт з гіпсовою маскою та драперією) 10 балів за заняття, разом – 140 балів+14 балів за відвідування	
Модульна контрольна робота	-			
Підсумковий рейтинговий бал	374 бали (коефіцієнт успішності: 6,23)			
Форма підсумкового контролю	Екзамен – 40 балів			
Модулі	Змістовий модуль II			
Назва модуля	Побудова гіпсової голови			
Кількість балів за модуль	396 балів			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій				
Теми практичних занять	Побудова гіпсової голови (чоловічої) (10 балів за заняття, разом – 110 балів+11 балів за відвідування)	Рисунок гіпсової голови (жіночої) та драперії (10 балів за заняття, разом – 120 балів+12 балів за відвідування)	Побудова гіпсового погруддя та драперіями (10 балів за заняття, разом – 110 балів+11 балів за відвідування)	Короткострокові начерки голови людини (м'які матеріали) (10 балів за заняття, разом – 20 балів+2 балів за відвідування)
Модульна контрольна робота	-			
Підсумковий рейтинговий бал	396 балів (коефіцієнт успішності: 3,96)			

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Барчаи Е. Анатомия для художников. Пособие / Е. Барчаи - 2001.- 344 с. (Наявний в електронному репозиторії Університету за посиланням: <http://elib.kubg.edu.ua/1063/>)
2. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка: учебник для студ. высш. уч. завед. / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2008. - 478 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/2659/>)
3. Ломоносова М. Т. Графика и живопись. Учеб. пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астрель» ООО «Издательство АСТ.» 2003. – 202, [6] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х примірниках).
4. Фрэнкс Д. Рисунок карандашом / Джин Фрэнкс; пер. с англ. Е. Ильиной. – М.: АСТ: Астель, 2007. – 63 [1] с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/1137/>)
5. Чиварди Д. Рисунок. Художественный образ в анатомическом рисовани / Д. Чиварди. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 168 с., илл. (Серия «Классическая библиотека художника») (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/3259/>)
6. Шерезов Е. В. Основы композиции; Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование и труд» / Е.В. Шерезов. – М.: Просвещение, 1979. – 303с., ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).

Додаткова:

1. Гинзбург Н. Как рисовать натюрморт/Н. Гинзбург. – М.: АСТ Астрель, 2004. – 34 с., ил.
2. Глазова М. В., Денисов В. С. Изобразительное искусство. Алгоритм композиции. – М.: Когито-Центр, 2012. – 221 с.
3. Джонсон К. набросок и рисунок/К. Джонсон. – Минск: Попурри, 2011. – 117 с.
4. Жабинский В. Рисунок: Учебное пособие / В.Жабинский, А. Винтова. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 256 с.
5. Королев В. Материалы и техники рисунка/В. Королев. – М.: Изобразительное искусство, 1984. – 97 с.
6. Паранюшкин Р. Композиция. Теория и практика изобразительного искусства/ Р. Паранюшкин. – М.: Феникс, 2005. – 81 с., ил.
7. Смит С. Полный курс рисунка и живописи/С. Смит, П. Монахен. – М.: ДЖИ Фабби Эдишинз, 2007. – 34 с., ил.
8. Фрэнкс Дж. Рисунок карандашом/Дж. Фрэнкс. – М.: АСТ Астрель, 2005. – 65 с., ил.
9. Шембель А. Основы рисунка/А. Шембель. – М.: Высшая школа, 1994. – 159 с.